

Preporuke sa napredne obuke za članove disciplinskih komisija „Disciplinski postupak i praksa“ (Hotel Monti)

20. i 21. 09.2022. godine

“Cilj disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca nije njihovo kažnjavanje nego izgradnja visokih profesionalnih standarda nezavisnosti, nepristrasnosti i odgovornosti”

UNAPREĐENJE PRAVNOG OKVIRA

- Okončati proceduru usvajanja izmjena i dopuna Poslovnika VSTV-a BiH, u okviru koje se treba ponovo razmotriti donošenje posebnog Pravilnika za disciplinski postupak i/ili poseban Pravilnik za rad disciplinskih tijela VSTV-a BiH kojim će se propisati tok disciplinskog postupka od momenta podnošenja tužbe do donošenja konačne disciplinske odluke i kojim će se:
 - precizirati primjena ZPP-a imajući u vidu da je disciplinski postupak sui generis postupak i da predstavlja vrstu radnog spora, jer tretira statusna pitanja sudija i tužilaca odnosno povredu dužnosti sudije ili tužioca;
 - dodatno razraditi korištenje krivično-pravnih instituta u disciplinskim postupcima s obzirom na zakonom propisane disciplinske prekršaje koje počinu sudija, tužilac, dodatni sudija ili sudija-porotnik, uključujući i predsjednike sudova, glavne tužioce i njihove zamjenike s umišljajem ili iz nehata;
 - u disciplinskoj tužbi ne treba se pozivati na etičke kodekse, dok se dodatno treba precizirati način korištenja etičkih principa kao smjernica prilikom argumentacije u obrazloženju disciplinske odluke;
 - definisati pitanje prikupljanja i ocjene dokaza u disciplinskom postupku kojim bi se propisala dodatna ispitivanja svjedoka kao i pribavljanje određenih materijalnih dokaza i po zahtjevu Prvostepene disciplinske komisije;
 - regulisati provedba disciplinskih mjera izrečenih u disciplinskim odlukama;
 - način objavljivanja odluka disciplinskih komisija za javnost, uzimajući u obzir svrhu disciplinskog postupka, te potrebu uspostave balansa između interesa javnosti i zaštite prava privatnosti;
 - obuhvatiti i sva druga pitanja i uočeni problemi u radu disciplinskih komisija.
- Na odgovarajući način regulisati mogućnost ulaganja pravnog lijeka na konačne disciplinske odluke VSTV-a BiH.

PRIMJENA MEĐUNARODNIH STANDARDNA U DISCIPLINSKIM POSTUPCIMA

- U disciplinskim postupcima pridržavati se međunarodnih standarda predstavljenih na početnoj i naprednoj obuci u mjeri u kojoj je to moguće;
- Redovno pratiti i konsultovati praksu ESLJP u oblasti disciplinske odgovornosti;
- Uzeti u obzir preporuke iz izvještaja eksperta Peer review misije (Maria Guliana Civinini) te adresirati otvorena pitanja na koja je posebno skrenuta pažnja tokom obuke a tiču se između ostalog odnosa disciplinskog predmeta i procesa imenovanja/napredovanja, pitanja nastavka edukacije, te prijedloga da se osnuje Savjetovalište za etičke dileme koje bi djelovalo odvojeno od tijela koje provodi disciplinski postupak.

DISCIPLINSKE MJERE

- Osigurati proporcionalnost izrečenih disciplinskih mjera i prekršaja za koje se izriču;
- Nastaviti trend izricanja posebnih mjera, uključujući i mjeru obaveznog pohađanja seminara iz određene oblasti (Etika i integritet, Zakon o parničnom postupku i sl), jer iste mogu imati pozitivne efekte u smislu generalne i specijalne prevencije;
- Unaprijediti način izvršenja disciplinske mjere javne opomene.

EDUKACIJA DISCIPLINKIH KOMISIJA VSTV-a

- Obuke ovog tipa provoditi redovno i obezbijediti da se analizira nova disciplinska praksa i uočeni trendovi, te po mogućnosti uključiti predstavljanje prakse zemalja iz okruženja;
- Obezbijediti da novi članovi disciplinskih komisija prođu početnu obuku.

PREVENIRANJE POKRETANJA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA

- Organizovati posebne sastanke sa rukovodiocima pravosudnih institucija kako bi se ukazalo na najčešće prekršaje (kašnjenje u izradi odluka, iskazivanje predmeta završenim i slično) i njihovu odgovornost u rukovođenju sudom/tužilaštvom, kako bi se uticalo na smanjenje pokretanja i vođenja postupaka u određenim prekršajima;
- Ne pokretati disciplinske postupke za „trivijalne prekršaje“;
- U okviru godišnjih programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca nastaviti sa praksom održavanja početne i kontinuirane obuke na temu etike i integriteta, disciplinske odgovornosti i disciplinske prakse za nosioce pravosudne funkcije sa što više praktičnih primjera;
- Unaprijediti obuku rukovodilaca pravosudnih institucija u osiguranju integriteta pravosudnih institucija, te jačati upravljačke kapacitete i rukovodne vještine.

Napomena: preporuke su proizašle iz prezentacija edukatora i diskusije učesnika, dok su posebnim dokumentima predstavljene poruke edukatora i izlagača sa obuke, te preporuke eksperta Evropske Unije sadržane u finalnom izvještaju (Peer review)